

**Az Országos Környezetvédelmi Tanács véleménye
a szél erőművek telepítésének szempontjából könnyített térségek kijelöléséről szóló EM
rendelet tervezetével kapcsolatban**

Az Országos Környezetvédelmi Tanács (a továbbiakban: Tanács) a szél erőművek telepítésének szempontjából könnyített térségek kijelöléséről szóló EM rendelet - elektronikus úton 2025. december 9-én egyeztetésre megkapott - tervezetével (a továbbiakban: Tervezet) kapcsolatban a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 44. § (2) bekezdése alapján az alábbi véleményt adja:

1. A Tanács **kedvező változásként értékeli, hogy a szélenergia termelőkapacitás fejlesztése Magyarországon nem pusztán lehetővé válik, hanem annak elterjesztését ösztönző könnyített térségek kijelölése irányába történik jogalkotási lépés.** A szélenergia kiváló komplementer energiaforrás lehet a napenergia mellett és feltehetően jelentős potenciál is rendelkezésre áll hazánkban. Ennek – megfelelően szabályozott feltételekkel történő – hasznosítása csökkentheti az ország energiaimport-függőségét és az egyoldalú időjárásfüggő megújuló energiatermelés miatti kitétséget.
2. A Tanács álláspontja szerint mivel a könnyített térségek kijelölésének szempontrendszerét tartalmazó háttér dokumentáció a Tervezet mellett nem áll rendelkezésre és ennek elemeit az indoklás és a semmitmondó hatásvizsgálati lap sem tartalmazza, azt kell feltételeznünk, hogy ilyen felmérés nem is készült. Ebből következően levonhatjuk azt a következtetést, hogy a kijelölés és egyben a Tervezet, jelen formájában sem a **hazai, sem pedig a kapcsolódó európai uniós szabályozási követelményeknek nem feleltethető meg.** Tanács elvi érveléssel ismételt felhívja a figyelmet arra, hogy a Kvt. 43. § (1) bekezdésében szereplő **vizsgálati elemzés** elkészítése segíthetné a szabályozási célok elérését szolgáló komplex megközelítést. Azonban a Tervezethez csatolt hatásvizsgálati lap – mint ezt már számtalan esetben észrevételeztük - még részletesebb kitöltés esetén sem tudja pótolni a vizsgálati elemzést. Gyakorlatilag semmilyen érdemi információt nem tartalmaz arra nézve, hogy milyen szempontok, módszertan alapján, milyen előszítő munkát követően kerültek kijelölésre pont ezek a járások.

Részletesebben értékelve, a Tervezet és indokolása nem ad támpontot a könnyített térségek kijelölésére alkalmazott módszertanról, a szél erőművek elhelyezésének korlátozására vonatkozó szabályozás pedig igen fragmentált. A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló **273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet 103/B. § (1) bekezdés b) és c) pontjaiban foglalt kritériumok feltehetően nem fednek át a kijelölt járásokkal** (a járások közigazgatási területével). A fentiekén túl az sem egyértelmű, hogy a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról szóló **280/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet 42. §-ában és egyéb jogszabályokban foglalt korlátozások mekkora területet fednek le a**

kijelölt járásokon belül. Nem világos továbbá, hogy hogyan fognak érvényesülni a 3. pontban említett irányelvben elvárt szempontok, mint a madárvonulási útvonalak kizárása a könnyített térségekből, ezek ugyanis az országos ökológiai hálózati és tájképvédelmi övezetekhez, illetve egyéb területi természetvédelmi korlátozásokhoz nem vagy nem feltétlenül köthetőek.

3. A Tanács felhívja a figyelmet arra, hogy a **Tervezet nem csupán hazai jogszabályi felhatalmazást teljesít, hanem európai uniós jogi aktusnak való megfelelést is kell szolgálnia. Erre azonban a Tervezet egyáltalán nem utal.** Az (EU) 2018/2001 irányelvnek, az (EU) 2018/1999 rendeletnek és a 98/70/EK irányelvnek a megújuló energiaforrásokból előállított energia előmozdítása tekintetében történő módosításáról, valamint az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, az **Európai Parlament és Tanács (EU) 2023/2413 irányelv**nek 1. cikk 6. pontja az (EU) 2018/2001 irányelvét módosította. A módosítással megállapított 15a.-15e. cikkek számos feltételt tartalmaznak a „*Megújuló energiaforrások hasznosításának felgyorsítására alkalmas területek*” kijelölésével kapcsolatban (a természetvédelmi szempontok mellett pl. a kijelölés kapcsán a nyilvánosság részvételének biztosítása is szerepel a 15d. cikkben).

A Tanács azonban talán a legfontosabbnak az (EU) 2018/2001 irányelv 15c. cikk (2) bekezdését tekinti, idézzük: „*A megújuló energiaforrások hasznosításának felgyorsítására alkalmas területeket kijelölő terveket elfogadásuk előtt alá kell vetni a 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti környezeti vizsgálatnak, valamint – ha várhatóan jelentős hatást gyakorolnak a Natura 2000 területekre – a 92/43/EGK irányelv 6. cikkének (3) bekezdése szerinti megfelelő vizsgálatnak.*”

A 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hazai adaptációját a Kvt. valamint az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet valósítja meg. A Kvt. 43. § (3)-(4) bekezdései értelmében:

„(4) A környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló, külön jogszabályban meghatározott olyan tervekre, illetve programokra, – ideértve az EU által társfinanszírozott terveket, illetve programokat is –, valamint ezek módosításaira,

a) amelyek kidolgozását jogszabály, illetve országgyűlési, kormány- vagy helyi önkormányzati határozat írja elő, és

b) amelyeket közigazgatási szerv, valamint törvény, illetve kormányrendelet felhatalmázása alapján közigazgatási feladatot ellátó nem közigazgatási szerv közigazgatási feladatkörében, illetve helyi önkormányzati testület (a továbbiakban együtt: közigazgatási szerv) dolgoz ki vagy fogad el, illetőleg amelyeket a Kormány terjeszt az Országgyűlés elé elfogadásra

(a továbbiakban: terv, illetve program)

a külön jogszabály alapján környezeti értékelést magában foglaló környezeti vizsgálatot kell lefolytatni. **Környezeti értékelés nélkül terv, illetve program nem terjeszthető elő.**

(5) A (4) bekezdés szerinti külön jogszabály meghatározza azokat a terveket, illetve programokat, amelyeknél a környezeti vizsgálat

a) kötelező, vagy

b) szükségessége a várható környezeti hatásuk jelentőségének eseti meghatározása alapján, a külön jogszabályban foglalt szempontok figyelembevételével dönthető el.”

A Tanács véleménye szerint **a Tervezet olyan, megújuló energiaforrások hasznosításának felgyorsítására alkalmas területeket kijelölő terv, amelyet – a**

hivatkozott irányelvi rendelkezés alapján alá kell vetni környezeti vizsgálatnak és az előterjesztés előfeltétele egy környezeti értékelés elkészítése. Ennek hiányában a Tervezet elfogadása ellentétes lehet a Kvt. és a hivatkozott irányelvi rendelkezéseivel.

4. Összességében **a Tanács véleménye szerint** – összhangban a 3. pontban hivatkozott irányelvi előírásokkal – **a könnyített térségek kijelölését** megelőzően elengedhetetlen lenne egy valamennyi elérhető adatkészletet és területszabályozási eszközt integráló térképezésen alapuló felmérés és ehhez kapcsolódó **környezeti vizsgálat** azon területek azonosítására, ahol a szélerőművek telepítése vélhetően nem jár jelentős környezeti hatással. Ennek a környezeti vizsgálatnak emellett ki kell terjednie – amennyiben ez szükséges – a szélerőművek engedélyezése egységes szempontrendszerének meghatározására is, elkerülendő az egymástól lényegesen eltérő jogalkalmazási gyakorlatok kialakulását (lásd: akkumulátorgyártói kapacitások engedélyezése). A Tervezetben szereplő járások szerinti könnyített térség kijelölése a meglévő korlátozások mellett egyfelől túlságosan szűk területen – kevés járásban – ösztönzi a szélenergia terjedését, másfelől túlságosan megengedő a járásokon belül, mivel nem kellőképpen veszi figyelembe az élővilágvédelmi vagy más pl. társadalmi szempontokat.

A leírtak miatt a Tervezet nem megfelelő pontossággal és részletességgel ülteti át a hazai szabályozási környezetbe a 3. pontban említett irányelvi rendelkezéseit, ami önmagában is aggályos.

A fentiek miatt a Tanács véleménye szerint a könnyített térségek Tervezetben szereplő kijelölése nem igazán alkalmas a hazai szélenergia-potenciál hatékony, környezetkímélő kiaknázásának ösztönzésére.

Budapest, 2025. december 15.

Országos Környezetvédelmi Tanács